

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoltjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vojne priprave.

Na rusko-avstrijske meji [Izv. dop.]

Mnogo morete čitati o vojnih pripravah vseh držav. Vendar so vse stvari take, da se je bralcem in novinarjem težko izpoznati ali orijentirati. Od mene, devetletnega čitatelja „Slovenskega Naroda“, ki s tem kratkim dopisom prvič prihajam k vam (prosimo večkrat Ur.) smete zagotovljeni biti, da poročam, kar dobro vem in iz popolno zanesljivih ust in pisem. Verjetno se vam bode pa tem bolj zdelo, če pazno čitate poljske in celo dunajske liste, o čemer sem prepričan, da to činite. (Kolikor nam čas dopušča. Ur.) Moja vest je ta:

Rusija je pri Hotinu v Podoliji postavila vojaški tabor, v katerem stoji uže do denes 50.000 izbranih vojakov. Ti se vedno množé. In tudi ob bukovinske in rumunske strani rasto kupi ruske vojske. Pri Kimpolungi je pa oddel našega generalnega štaba. Sploh je tukaj mejami Avstrijci in mej Rusi prepričanje, da bodo v bodočej vojni Avstrija in Rusija skupaj proti Turčiji in Angliji vojevali za rešenje orijentalnega pitanja.

Jugoslovansko bojišče.

Črnogorci so pod knezom Nikolom zmagali Muktar-pašovo turško vojsko pri Vrbici, ujeli Osman-pašo živega, naplenili orožja in kanon. Isti dan je premagal tudi drugi črnogorski oddel pod Božo Petrovićem Turke pri Medunu in jim vzel kanonov in orožja. „Bog nam pomaga kao i kada“, pravijo Črno-

gorci. Turki so bili na obeh krajih močnejši po številu, ali Črnogorci so jih naskokom napali.

O velikej „odločilnej“ bitvi v Srbiji, katero turško-nemški listi sedaj uže tri tedne vsak dan oznanjujejo, ne čujemo nič potrdila do sedaj, ko to pišemo. Turki bi pač radi, ali ne morejo Srbov streti kakor so obetali. Pač pa je mogoče, da do velicega sokoba pride kmalu, ali pa se morda uže bijejo. Srbsko veliko hrabrost in vstrajnost občudujejo celo protivniki.

Srbi morajo čvrsti čutiti se, ker je knez preložil v jugu glavni svoj stan bližje turške meje v Aleksinac, ne pa bolj v sredo zemlje v Čuprijo ali celo Kragujevac, kakor se je ondan govorilo.

Boj se pa zdaj bije v severo-vzhodu ob Timoku, kjer je sam Černjajev pri Lješaninu. Turki, katere tudi vodi glavni vojvoda njihov Abdul-Kerim, vse poskušajo, da bi Zajčar vzeli.

Srbi na Ibarji pod Čolak-Antićem so na Dugej Poljani razbili in v beg zapodili turško vojsko pod Derviš-pašem. Srbska vojska je z navdušenjem pozdravila novega komandanta Čolak-Antića, ki je prevzel mesto oslavljenega starega generala Čaha. Tukaj na Sjenici ima Čolak-Antić prevažno nalogo, zjediniti se s Črnogorci in potem z njimi vred Turkom za hrbet pasti.

Iz Rusije sta prišla zopet dva višja generalštaba oficirja, jeden, polkovnik Mitričević je šel k Černjajevu, drug pa na Drino.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. julija.

Poljaki se po svojej navadi prav grdo obnašajo nasproti bojujočim Srbom, to

vse iz samega bedastega sovraštva do Rusov. „Gzas“ čudno po poljski govori o nevarnej ruskej politiki v orijentu.

V dvorskih krogih dunajskih so prav hudi na *magjarske* časnike, ker tako razkačeno zoper Ruse in Slovane sploh pišejo. Avstrijska *artiljerija*, novi Uhačijevi kanoni, bodo, kakor „P. L.“ iz Dunaja poroča, uže v kratkem času gotovi.

Vnanje države.

O *Rumuniji* sodijo ruske novine, da bode kadar njen čas pride, to je, kakor turž Srbija nekoliko bolj prodre, tudi v boj s Turki stopila, potem i Grška ne more izostajati in orijentalno vprašanje se bode končno reševalo.

Kakor „Wien. Tagbl.“ poroča, je *grška* vlada spisala spomenico na velevlasti, da mora tudi ona v vojsko s Turčijo stopiti. Grški oficijalni časnik v Atenah ostro odbija vest, da bi bila grška v Carigradu izrekla svojo nevtraliteto.

Iz *Kavkaza* poročajo magjarsko-nemški viri (torej negotovi), da je 70.000 muhamedanskih Čerkezov vzdignilo se na Ruse in prepodilo posadke. To je zelo neverjetno, ker večina Čerkezov je izselilo se in divja v Turčiji. Drugi pa so razoroženi. Kar si Magjar žerli, to vidi da je.

O *turškem sultanu* Muratu V. nij še za gotovo znano, ali so ga „samomorili“ ali ne, ali je na ostrupljenji uže umrl ali ne, „W. Tagbl.“ pravi le, da njegov brat Hamid samo zavoljo tega nij še za sultana postavljen, ker nij še z ministri dogovoril programa. Drugi pa ugibljejo, da morda Murata V. še — nikoli bilo nij, ker ga nij nikdo videl.“

Dopisi.

Iz Brežic 29. jul. [Izv. dop.] Denes zjutraj je umrl od vseh stranij čisljan narodnjak veliki posestnik, srenjski odbornik, ud „glasbene matice“ ustanovnik „Slovenske ma-

Listek.

Čast in sramota.

(Novela iz družinskega, v črnega življenja ljubljanskega. Spisal Ogr. nec.)

III.

(Dalje.)

„O vi, prav vi, draga gospodičina. Le čakite, zdaj morate izvedeti vse. Glejte, sladka gospodičina Olga, jaz vas spoštujem, jaz vas občudujem, jaz vas ljubim, ljubim tako strastno neizmerno iz celega svojega srca — o izvolite vendar poslušati me! Vi ste moja jedina sreča na sveti, brez vas ne morem dalje živeti! Kar sem imel to radost prvokrat videti vas, od tistega časa ste mi vedno na mislih. Vaše mile, modre oči, vaša preljubezniva ličica, vaše — o vi, predraga gospodičina Olga, vi vsa ste milina zgolj angelska! Vi ste me očarali; jaz živim in gorim le za vas, ne pustim vas nikedar in nikoli: vi morate biti moja ljuba, in če kedaj katera — vi moja nevesta!“

rekoč si k ustim potegne njeno roko in strastno poljubi.

Olga razburjena trpi. Tako plamtčih strastnih besedi, kakoršnih ona nij bila še vajena, razvname jo tako, da jej lica telé, kakor žerjavica. In Česelj čuteč ta ogenj, katerega je njegova burnost podkurila v mladem, deviškem srci, vzame polna usta sape podpihati ga še bolj.

„In vi, vi ljubezniva Olga pa niti iskricice ljubezni nemate za-me, čisto nič, toliko ne, glejte!“ rekoč jej pred oči podrži rumen las, ki jej je z gladkega čela splazil se na obrv, potem pak ga poleg ušesa nežno prigladi k glavi tja do razodetega tilnika, kjer se njegova roka ustavi.

Tačas mrgoleč mraz pretrese Olgo. Siloma potegne roko in mu izmuznivši jo hoče ubežati. Česelj hlastne za njo in podrževaje jo nazaj sladko šepeta:

„Kaj reš nič radi nemate mene, gospodičina Olga? práv nič?“

„Kaj je?“ vpraša zadovoljnim glasom v

tistem trenutji vstopéča Berta, ki je uže pri pol odprtih vratih nekoliko časa poslušala.

„O, povprašujem gospodičino Olgo, če me ima kaj rada?“ odgovori Česelj počasi izpuščaje jej krilo.

„No, in ona — ?“

„Ne pravi ničesar.“

„Ničesar? Olga, kaj nemaš rada gospoda Česlja? Povej!“ sili mati medeno.

Olga na stran obrnena šepeta nekaj nerazumljivega, potem pa pošasi odhaja.

Berta postopi na prste in Česlju oproč se z roko na ramo pošepeta mu medeno v uho:

„Molčati — saj veste — pravi se tudi priznavati.“

V sobi je bilo uže mračno po kotih, ko si Česelj domisli, da bi bilo čas posloviti se. Berta neče dälj zadrževati; saj ima uže davno in nekaterokrat zagotovljeno, da jutri zopet pride in potlej se in še vsak dan in tudi to jej je celo prav, da ta prvi obisek je pri kraji, predno še mož prida domov; kajti vedeti še vandar ne more kakšen obraz bi on naredil,

tice" in več drugih narodnih društev komaj 40 letni g. Martin Zelnik (bratič ljubljanskega trgovca Jožefa Seuniga) na Malemvrhu št. 15. Pišečke župnije pri Brežicah. Ranjki bil je izobražen kmetovalec iz nekdanje ljubljanske kmetijske šole na Poljanah, prijazen podpornik vsem ubogim in stebler nekdanjega političnega slovenskega društva na Globokem, sploh dosleden narodnjak iz prepričanja, cvet kmetijske inteligencije, ki je sosedom dobre izgleda dajal, skala, ob kateri so se razni takozvani ustavoverni napadi razbili. Še letos spomladi v svojej bolezni dobil je od štajerskega konjerejnega društva v znak izvrstne konjske izreje in plemena „brončno medaljo“. Žalibog je zapustil marljivo vdovo brez otrok. Da bi ga vsaj ona po svojih močeh nasledovala. Naj počiva mirno v spominu vseh Slovencev!

Iz Starega trga pri Ložu 29. jul. [Izv. dop.] Pretečeni četrtek 27. t. m. je bil v našej tihej dolini sijajno veličasten dan — praznik, kakor ga še vsako mesto ne obhaja — slovesnost, katera je le mogoča v takem kraju, kjer iskrenim narodnjakom bije, gorko bije srce za blagor učečej se šolske mladine. Naši domorodci namreč so bili tako velikodušni, da so napravili šolske decii o koncu leta „prvo šolarsko veselico“. In ta je bila res velikanska v vsem obziru, odlična in uzorna, da jo bodo pomnili otroci do starih dnij. Udeležili so se je pa tudi mnogi starši in vsa gospoda loška. Da celo svitla kneginja naša je počastila veselo družbo s svojo navzočnostjo. Po prijaznem holmu, kjer je bil izlet je rajala mladina, pokrepčavša se prej, se ve da nekoliko z boljšimi jedili in pijačo. Kako lepo jo je bilo gledati! Zdaj so skakali in se igrali, zdaj peli in deklamovali, zdaj zopet glasni „živio“ klicali, da je le prehitro razgrnil mrak svoj temni zastor črez v radosti se topeče, nedolžne stvarice po zelenej travi. Po končanej tomboli, pri kateri je večina dece dobila male dobitke, poklonjene od dobrotnih rok, uvrste se za prekrasno, vihrajčo zastavo, ter odrinejo v najlepšem redu, od godbe spremljani, proti domu.

Pa tudi udeleževalcem veselice se je bralo veselje na obrazu in naroden duh je vejal mogočno mej njimi. Spominjali so se naših za narod se borečih pradedov, preslavljali so

slavnega Preširna in ob jednem tudi ne pozabili slovanskih bratov na jugu — vse znaki zvestih sinov majke Slave. — Tu pa nikakor ne morem zamolčati posebne pohvale, ki jo v prvi vrsti mej dobrotniki zaslužiti gospici Vilhar in Heine, koji ste po načrtu gosp. Verdovca res tako prekrasno zastavo napravili. Slava pa g. učitelju Žirovniku, ki je sprožil prvi misel za veselico in si toliko prizadejal z nabiranjem darov. Pa saj njega kot aranžerja celej veselici, najbolj slavi sijajen izid svečanosti. Vsem blagim prijateljem šolske mladine pa naposled zakličem prav iz srca: živeli!

Iz Dunaja julija [Izv. dop.] (Dve slavjanski slavnosti na Dunaji.) Ne morem si kaj, da bi vam ne opisal dveh slavjanskih slavnostij, ki so se vršile v teku jednega meseca na Dunaji. Akoravno je nekaj časa že minulo, kar so se praznovale, vendar je velikansk njih vtis v prsah vsacega udeleževalca še takov, kot da bi se bile vršile stoprav večeraj. Vsak, kdor je imel priliko navzoč biti pri jednej ali drugej svečanosti, moral se je uveriti, ka ideja Slovanstva vidno in vedno napreduje celó mej na Dunaji živečimi Slovani, ka se v majki Slavi raduje i navdušuje Čeh, Rus, Slovenec, Srb, Hrvat, Poljak, Slovak, Bulgar. Slovanski mlodoneči zvuki morali so slehrnemu otajati srce, morali so ga dvigniti za vnanje slavjanske ideje, marali so osamelega Slave sina pridružiti velikej slovanskej rodovini, tako, da se je čutil nakrat v sredini lastnih svojih bratov pazno, poslušaje mile glase pesni slovanske Vile.

Prva bila je slavnost svatojanska v prospah društva „Komenskega“. Društvo „Komenski“ je češko ter ima blag namen, na Dunaji, ker je uže nad 150.000 Čehov nastanjenih, osnovati češke šole. Prav za prav bi morala to vlada storiti, ako bi bila vneta za napredek i kulturo vsacega posameznega naroda v državi. No, saj veste, da je Slovan v Avstriji le za to, da služi Nemcu i Magjaru, plačuje neznosljive davke, a da ima v narodnem oziru pravico i prednost zelo malo ali nobenih pravic imeti.

V ta dobrodejen namen osnovalo je slov. pev. društvo združeno s češkima pevskima društvoma Lumirom in Slaviljem slavnostno zabavo za 18. junija, ki se je istega dne uže

ob 4. uri po polu dne v Zoblovem vrtu v Fünfhausu pričela. Srce se ti je razodelo videti dragocene slovanske trobojnice vihtrati na vrtu. Odborniki slavnosti, v narodnej obleki, prekora se širocimi slavjanskimi trakovi sprejemali so prišlece, slavjanske melodije, ki jih je svirala godba, slovanske pesni, slovanski govor v vseh narečjih, vse to je moralo navdušiti. Občinstva seišlo se je jako veliko, tako, da je v tretjem delu zabave, ki je bila v zelo velikej dvorani, primanjkovalo prostora.

Pele so se sledeče pesni z mnogo natančnostjo: „Staročeška“ od J. N. Škroupa, „Vlasti“ od Förchtgott-Tovačovskega, „Utonula“ od P. Kriskovskega, „Venček slovanskih narodnih“, „Wiosna“ od Zientarskega i „Prijde jaro“ od F. Tovačovskega. Vsaka teh pesnij bila je sprejeta obilnim aplavzom i velikim navdušenjem.

Tretji del programa obsegal je ples. Tu si videl rajati krasen spol većinom Slavjanke! Saj se je le malo čulo nemškega govora i čuditi se je bilo, kako je mogoče tu na „nemškem“ Dunaji najti toliko izbornih Slovan, popolnem zavedajočih se svoje narodnosti vedno le slovanski govoreč, ko sem vendar bil pri toliko veselicah na Slovenskem, ker je naš nežni spol le po nemški govoril razen vrlih Laščank, pri kojih sem opazil, da se najbolj ogibljejo nemškega govora. Da bi našle dosti posnemovalk! Na redu bili so tudi slovanski narodni plesi, kot je beseda, sosedska itd. Nepopisljivo lepo je bilo gledati, kako je prešinilo vse društvo, zlasti nežni spol vrtiti se i kolobariti v domačem plesu. Kdo bi si bil domišljeval, da se more človek na Dunaji v tako vrlo narodnem duhu razveseljevati!

Druga slavnost bila je na spomin ss. bratov Cirila in Metoda, dne 5. jul. pri „črnem orlu“ v Döblingu. Kakó naj bi vam opisal to izborno zabavo? Še zdaj mi je srce polno najglobejših vtisov, ko se spominjam nepozabljivih uric, ki sem jih doživel ondašnji večer. Še zdaj mi doné mili glasovi pesnij slovanskih, še zdaj mi utriplje srce, ko se spominjam krasnih slovanskih melodij. Dozdeva se mi, da jih še slišim; dozdeva se mi, da še gledam, kako se vzdigujejo prsa nežnim in burnim gläsom prisluškujočim. Še zdaj čujem neizmerni rokoplesk, neprenehane „slava-, ži-

kaj bi rekel in dejal in morda tudi počel v svojej trmi, ko bi nenadnega obiskovalca zalazel v svojej hiši?

IV.

Berta je bila zadovoljna o prvem Česljem obiskanju. Po njenih mislih je on človek prav priljudnega, dvorljivega in prijetnega vedenja; čeden, čvrst mladenič, in kar je najvažnejše, sin odlične, premožne rodovine meščanske: tedaj njej za zeta čisto po srci.

Ali Olga, — to jej je očitno, če ravno nerazumljivo — ona nema srca za njega! Če dobro preudari, to brž, iz prva uže nij tolikanj napačno. Saj, toliko je denes izpoznala Česlja, da se bo držal nje, da je zelo zaljubljen v njo; drugič sama iz svojih skušenj vé tudi to, da prilična, ženscina opora nij neomestna, da marveč še le toliko bolj priganja in privezuje čestilca; in na zadnje pa za tacega hčerinega vedenja ona sama vjame kako kratkočasno trenutje. Česelj jej je prav prijetno dvorani. Kaj bi ne smela časi užiti málo radosti. Moj

bog vendar, kaj pa ima od svojega starega, vedno rentatečega moža?

Vendar tako, to se vé, ne morejo na dolgo trajati tako važne, hčerino prihodnjo srečo odločilne razmere. Pred vsem treba, da se Robert sprijazni z mislijo na Česlja in drugič, da temu ljubitelju tudi Olga nakloni svoje srce. Da doseže to oboje, o tem Berta najmenj ne more dvomiti. V ta namen hoče uže sama storiti, kolikor je na njej; vendar lepo počasi, da se kaj neprenagli. Počaka, da posname iz njenega in njegovega vedenja, koliko bo treba njej še poprijeti in potežiti.

Tako Berta to pretehtuje po Česeljem odhodu, dokler pride Robert domov. Mož je popolnem prijazen ženi, kakor bi bilo najbolje sporazumljenje mej njima. Berti upanje za polovico porase.

Ali jedna je, ki jej nij tako lahko pri srci — Olga! Po tako nenavadnem, denšnjem doživetji, ko pride v spalnico, začno jej silne hude misli buriti po mladej glavic. Tam nasproti ima ljubčeka, ki jo tolikanj ljubi in ona njega;

tu na domu je denes obiskal jo drug, ki zagotavlja, da jo ravno tako ljubi! Tega jej želé, priporočajo, silijo, tega hočejo mati; o onem razun nje same še nihče ničesar ne vé, ona si niti ne upa besedice ziniti o njem, najmenj svojim starišem. Ta je odličan, slaven, bogat meščan; on učenik — družega ne vé. Ona temu žena — in onemu —? Olga se zamisli in obsloneč tam na oknu precej časa premišluje. Vse, kar so jej mati priporočevali in hvalili na tem, stopa jej tako živo, tako spodbudljivo in zapeljivo pred oči; taka sreča taka razkošna sijajnost se jej sliče pred dušo, da uže skoraj ne vé, kako, kam naj bi se odločila; da uže meni, da mora mater ubogati, da —. Kar v tistem hipu ozreč se zagleda v nasprotnem oknu zasvetlikati se lučico, ki svojim krotkim žarkom ravno tako hitro razjasni in razdaní mrak, ki jej je zdaj nastajal v srci.

„Pa onega, Svitana ljubim tudi jaz, tega Česlja pa ne maram!“ vzdihne poluglasne in kakor sramovaje se svoje nestanovitnosti, zakrije si obraz. Solze jej rosé v očeh, ko črez

vijo-, vyborne-, horoše-“ klice iz stotine in zopet stotine grl. Še zdaj vidim razvneti lica krasnih gospoj in gospic, radosti žareče se oči mladeničev in mož, v globino mislij in čutstev utopljenega pesnika. Takov velik vtis prouzročile so pojedine točke programa na odlično, mnogo stotin broječe občinstvo v velikej, krasnej dvorani „črnega orla“.

Naj preidem k posameznostim:

Program te zabave bil je zelo obširen. Vojaška godba na čelu jej kapelnik g. Kralj (ljubljskemu občinstvu menda še v dobrem spominu) svirala je dosti krasnih pijes, mej družimi: Herold-ovo ouverturo k operi „Zampa“, Bizet-ov potpourri iz opere „Carmen“, Rosenkranz-ove spominke iz opere „Ilka“, Kralj-ev potpourri iz slovanskih melodij in družih, Gounod-ovo fantazijo iz opere „Faust“, Suppé-jev odlomek iz opere „Fatinitza“. Godba se nij mogla prehvaliti, tako izvrstno je izvela svoj nalog.

Mej odmorom posameznih pijes razdeljevala je soproga g. dr. Lench-a, predsednika slov. pev. društva krasne šopke mej pevce, kojih sem štel ta dan do nad 60. Videl si jih vse osrečene prejeti toliko krasen darek od krasne dame, navdušene Slovanke. Da bi Slovenci imeli mnogo tacih, nemčurstvo bi izgnilo kot kafra!

Močan zbor pričel je petje pod pevovodjo A. A. Buchte, dvorne opere soloviolončelista s Förchtgottovo „Na horach“, ki se je veličestveno razlegala. Pel se je potem v kvartetu Lisinskijev „Brodar“, na dalje zbor Förchtgottove „Ruže“, dr. Ipavic-eva „Domovina“, zbor s tenor- in bas-solom, ki sta ju pela g. Náprstek, Čeh, in Slovenec dr. A. Ferjančič. Krasnemu Ferjančičevemu glasu nijso se mogli načuditi, bil je očaralen; črez vse krasno pel je tudi g. Náprstek. Pele so se potem še naslednje pesni: Narodne slovaške, koje je Förchtgott harmoniziral, Förchtgottovo „Diočino pozdraveni“, Vilharjeva „Pri luni“ in Zajčeva „Nočni stražari“, izmej katerih se je vsemu občinstvu neizmerno, da najbolj dopala naša slovenska „Pri luni“. Ploska in burnega priznavanja pri končanji te pesni nitj konca nij hotelo biti.

Tretji del programa, namreč ples, mogel se je valjda do polovice dovršiti. Občinstva, kakor sem uže omenil, bilo je najodličnejšega

nepričakovano mnogo. Vse više stanove videl si tu zastopane. Slovanščino si lahko slišal v vseh narečjih govoriti. Izmej odličnih Slovencev bili so navzoči: g. prof. Stritar, g. dr. Turner, bivši profesor na vseučilišči v Strassburgu, g. dr. Srnec, g. prof. Detelja in dr. Tudi slovenskih vseučiliščnikov se je obilno število udeležilo. Sl. odboru slov. pev. društva izrekamo javno najgorkejšo zahvalo za blagovoljno naklonitev prostih vstopnic, koje je omenjeni odbor baš pri tej veselici mnogo mej slovenske vseučiliščnike razdelil.

Značaj obeh slavnostij bil je občeslovansk. Da se torej ideja Slovanstva ukrepja, je glavno in najboljše sredstvo petje, in slovansko pevsko društvo dunajsko, akoravno je pri njem največ Čehov, vrlo se zanima za vse tu biva-joče Slované in ako se jedenkrat uresničijo želje vsacega za Slovanstvo gorečega rodoljuba, imelo bode premnogo zaslug za to — dunajsko slovansko pevsko društvo. Želeti je torej temu pevskemu društvu tudi za bodočnost najsijajnejših vspehov! Radoslav P.

Iz Rusije 20. jul. [Izv. dop.] Pišem vam zopet neliko javljenj od ruske srede, katera najsijajneje dokazujejo, koliko se tukajšnji narod zanima za osodo borečih se Jugoslavjanov.

Razen slavjanskega komiteta v Moskvi s svojimi podružnicami po vseh večjih mestih je, kolikor je meni znano, sanktpeterburški „damskij kruzok“ največja korporacija, katera vso svojo delavnost posvečuje slavjanskemu vstanju. Ta korporacija je uže darovala več nego 50.000 rubljev vrednosti za razne potrebsčine srbske armade. A dozdej so darovale večjidel samo st. peterburške aristokratije. Za to predsednica „kružka“ apelira v razposlanem vsem listom pisma na radodarnost ruske ženske sploh, katero je pisano, kakor more pisati samo ženska, prešinjena sočutjem k največjim težavam sorodnega ljuda.

Slavjansko blagotvorno društvo v Moskvi organizira tudi sanitarne oddele za vojski Srbov i Črnogorcev, in prosi v to ime materijalne pomoči pri ruskem občinstvu.

„Moskovsko medicinsko občestvo“, katero se je obrazovalo komaj pred necimi tedni, poslalo bo iz svoje srede zdravnika, katerega bode preskrbelo z vsemi medicin-

skimi sredstvi, da bi mogel na tak način tudi družim uže na mestu sočim zdravnikom pomagati s svojim orodjem. To se bo zgodilo na stroške členov društva.

S sredstvi, ki so došli po nabiri v redakcijo „St. peterburskih Vjedomostej“ obrazuje se sanitarni oddel iz 3 zdravnikov in 5 milosrčnih sester, kateri se bodo skoro odpravili na srbsko bojišče. Organizacijo tega oddela prevzel je prvi ordinator st. peterb. klinike F. G. Flerov.

V Libavi, v Ostlandiji, opravljala je ruska kolonija kopajočih se tam mrtvaška opravila za ubitimi na slavjanskem jugu, in pri tej priliki sobralo se je 70 rubljev za ranjene Srbe; tudi tamošnji pastor je začel zbirati dare za Slavjane.

Iz Penzenske gubernije piše se sledeče: Dopisnik je srečal ogromni voz, na katerem je bilo naloženo prtov, srajc, jopičev itd., sploh obleka. Na vprašanje, kam vse to peljajo odgovoril je voznik: „Eto dari kmetov penzenskega okroga v prid Hercegovincem, potrpevšim od slavjanske vstaje. Vozim v policijo, da bi se od tam odpravilo, kamur ide.“

Slavjanska vstaja na jugu prešinila je vse plasti društva našega.

Domače stvari.

— (Za Srbe.) Na prvi poziv smo uže nekaj šarpije (ali cufanja) in starih platnenih stvari za obvezavanje jugoslovanskih ranjencev dobili. Ta teden odpošljemo prvo, oni teden drugo odpošiljatev. Zato v novič povsod po domovini opozorujemo zlasti Slovenke naj zberó kaj in pošljejo nam. Vse prav pride.

— (V Srbijo) je šel, kakor se nam poroča, izmej slovenskih zdravnikov tudi dr. Karel Lipold zdraviti ranjene vojake. Živio!

— (Keglanje na korist dramatičnega društva) Čujemo, da se bode sredi meseca avgusta „pri kroni“ v Gradišči pričelo. Upamo, da bode udeležba jako živahna, ker ima to važno društvo mnogo prijateljev. Ker je tudi krčma dobra, naj se kegljalci obilo udeležé te „borbe.“

— (Benefica gosp. Stöcklna) bode 6. t. m. na vrtu čitalničnem z zanimivim programom, kateri se bode še objavil.

— (V Gorici) vršili so se te dni na obeh srednjih šolah izpiti zrelosti (matura).

nekaj zopet glavo vzdigne po konci in tam pri nasprotnem oknu zagleda svojega ljubega. Silno jej stisne srce ta pogled. Zdaj čuti, kaj je nameravala nevednega, hudega groznega — o nezvestobo!

Svitan, ki je bil mej tem uže opazil jo, podá jej pozdrava in poljuba znak z roko. Olga zahtji skoraj na glas, pa vsa uničena odzdravi. Potem tam na mestu trpi in kar ne more od okna. O kako rada, rada bi zdaj pohitela tja k njemu, povedala mu vse, vse, obtožila se mu, prosila ga odpuščenja, razjokala se njemu na srci in zagotovila mu vedno, vedno, neprelomljivo zvestobo!

Ko mu dá znamenje, obklej naj počaka jo jutri, gre v posteljo; pa ljubi gost spanec je ne objame nocoj. Kar je dnes doživela, pretehtuje ter še in še uvažuje, kaj bo iz tega? Zdi se jej, da jej žugajo hudi še dnevi; strah je je pred prihodnostjo; pa naj pride, kar hoče, to priseže: da le njega, Svitana hoče ljubiti ter mu zvesta ostati.

Svitana se polasté hude skrbi, ko družega jutra zasliši Olgino natančno, odkrito-

srčno izpoved. Kar je boječ se pričakoval, vse vidi zdaj uresničeno: Olgo, svojo ljubljeno dekle v jako osodepolnem položaji, njeno ljubezen prenevarno skušano! V prvem trenutji spredivi, da tu brez odloga treba pogumnega poprijetja, drugač je krivda na njemu, če začne nežno in neizkušeno, deklisko srce pešati in naprem tako silnim in vabljivim navalom omaga. Ali kaj mu početi? Po kratkem preudarku sprevidi, da smo jeden pot se kaže mu rešilen. Svoje, dozdej tajno, nežno razmerje namreč, ljubezen do Olge, to mora zdaj očitno slovesno spoznati njenim starišem: povedati jim, da mu je resna in resnična volja, Olgo vzeti v zakon in storiti jo srčno.

To Svitan pri tej priči tudi razodene svojej ljubi, katera ga vsa navdušena hvali za to srečno misel, zagotavlja mu, da po tem ona najbolje spozna njegovo resnično in pravo ljubezen do nje, ter da v pričo tega prepričanja bode pa zdaj toliko mirneje in stanovitneje pričakovala njegovega rešenja.

Skrbipolni oblak, ki se zdaj Olgi razgrne z obraza vleže se pa Svitanu na čelo.

Kdo mu je porok, da to, kar je on zdaj, bode mu pa tudi zadostno priporočilo pri Olginih stariših? Dozdej še nij stanovitno umeščen v službi. V letu in dnevi, ko bi brez dvoma se zgodilo to, stopil bi on z dostim pogumom in zaupanjem pred njenega očeta; do tačas bi on tudi uže potrpel, tako tudi mlada Olga lahko; ali sila je tu!

Svitan prosi Olgo, naj mu privošči vsaj do jutri počakati, da do dobrega preudari ta prevažni korak, predno ga stori. Olga mu rada privoli na vse, saj verjame, da ljubljeni Svitan namerava in hoče vse le njej na srečo.

Svitan si ne more kaj, da ne bi svojej ljubi izrazil hude bojazni, katera ga zdaj vznemiruje zaradi nje v tolikej, nevarnej izkušnjava, pa gorko priporočil jej zveste pazljivosti proti zapeljivim mrežam, ki se jej nastavljajo.

Svitan se s teškim, teškim srcem loči od nje; Olga mirno potolažena od njega.

(Dalje prih.)

Na gimnaziji oglasilo se je 16 dijakov, a 1 je odstopil, od ostalih 15 sta bila 2 z odliko a 9 zrelih proglašeno, 2 smeta za dva meseca popravljati, 1 je pal za pol leta, 1 pa na nedolečen čas. — Na realki oglasilo se je 6 domačih dijakov in 1 vnanji, 1 je pa popravljajal. Od teh je bil spoznan 1 zrel z odliko, 4 zreli, 1 sme popravljati za 2 meseca, 1 je pal za pol leta, 1 (vnanji) pa na nedoločen čas.

— (Nemškutarško zemljepisje.) Iz Ormuške okolice nam piše naročnik: Tako je Ormuški nemškutar zemljepis tolmačil — čul sem ga na lastna ušesa: „Sie! zehn Jäger haben 1000 Türken vom deutschen Boden in Dalmatien zurück in die Türkei gejagt.“ Kaj ne, kaj uže tem Švabom in pošvablenim reneгатom nij „deutscher boden?“ Kitaj kmalu tudi.

— (U tonil) je pri Grosupljem pod Ljubljano majar tamošnjega Činkeljnovega posestva, g. Hofer. Revež je neki vedno bolehal in se je po nasvetu zdravnikovem pridno kopal, da bi vtrdil svoje zdravje. Vtorek pa ga je menda krč prijel, in pouzročil njegovo smrt.

— (Z nani kamniški pa dar) Saurau nas toži. Upamo, da bode tudi Motničane in g. barona v G., ki mu v „Tagespost“ od 30. julija 1876 očita ali nevednost ali pa hudobo, češ, da v Motniku nij hotel ali pa nij znal necemu otroku zlomljene roke zvezati. Resnično je to gotovo, ker tudi mi smo dopis dobili.

Razne vesti.

* (Za poduk.) Oziraje se na kratek dopis v „Slov. Narod.“ od 28. julija št. 141 iz št. Petra, v katerem se poroča, da so tamkaj žabice mej dežjem na zemljo padale in o končnej opombi „od kod so jih oblaki zajeli, in če uže žive ali pa so še v zalegah prišle mej vetrovne moči to se ne vè in ostaje dopisniku zanimiva uganka“ naj mu bode v poduk in pojasnjenje sledeče: Po letu in sicer po dolgo trajajočej vročini, zleze neka vrsta žab v sošednje gozde, kder je za nje tamkaj hladneje in močvirneje; v teh gozdih tedaj ostanejo omenjene žabe mirno skrite tako, da jih nikdo ne vidi. Ko pa začne zopet deževati prilezejo prav v obilnem številu na svitlo ter se okrepčujejo na hladnej in mokrej travi. Kdor tedaj pride v tak kraj in vidi po dežji toliko malih žabic, ko malo poprej v vročini nobene nij bilo videti, ne more si ta čudež razjasniti, odkod je tako naglo toliko žabic prišlo, in ta čudež vodi nevedne do misli, da je bil „žabji dež.“

* (Poštni rop.) V Presburgu oropanih je bilo 30. julija o polnoči na kolodvoru 13 žakljev denarja, v katerih je bilo 20.000 gld. Roparjev še nijso zasačili.

* (Veliki ogenj.) Na kolodvoru v Veroni se je vnel v noči od 22. na 23. julija velikansk ogenj in sicer v velikem magazinu, kateri je mej dvema družima magazinoma, od katerih je bilo v jednem več ko 20.000 smrekovih in jesenovih žaganic naloženih. Slučajno je bilo tudi mnogo bronastega blaga, olja, masti, cunj in družih rečij, katere se lahko vnamajo. V družem nastropji pak papir, obleke in drugo jednako blago. Ogenj se je razširil v malo trenotkih. Kljubo strašnemu požaru se je vendar posrečilo vojakom tehničnemu osobstvu in družim društvom ogenj od onih dveh magazinov bolj od srednjega izolirati, kateri je bil kljubo temu popolnem uničen. Tu se misli, da nij bilo nalašč zažgano temuč le slučajno. Škode je črez jeden milijon lir, brezi poslopja, katero še nij vračunjeno. Društvo nij bilo zavarovano.

* (The Singer Manufacturing Co.) največja fabrika šivalnih strojev na svetu.

Vsled oficijalnih poročil o prodavanji šivalnih strojev v Ameriki, prodala je Singer Manufacturing Co. v pretečenem letu (1875) zopet največ strojev, ker število narašča na četrt milijona ali pa skoro do polovice vseh šivalnih strojev izdelanih v Ameriki, kar sledeče vrste dokazujejo: The Singer Manufacturing Co. 249,852 strojev, Wheeler & Wilson Manufacturing Co. 103,740 strojev itd. itd. Iz teh števil je razvidno, da je Singer Manufacturing Co. v pretečenem letu celo 146.112 strojev več prodala, nego kaka druga fabrika. Te številke dokazujejo tudi, da so Singerjevi stroji sploh, posebno pa družinski stroji za domače delo na vsak način najpriljubnejša vrsta. Glavni založnik za vse slovenske dežele je gosp. Franjo Detter v Ljubljani.

Poslano.

Nij še dolgo, ko smo v tem listu brali zasluge, katere si je naš vrli pevovodja g. prof. Glaser v tukajšnej čitalnici pridobil.

Gosp. profesor pa se je kakor nam je vsem uže davno znano bilo, ves vednostim posvetil, kar ga je primoralo Kranj, če ne za zmirom, vsaj za nekoliko časa zapustiti. V gosp. profesorju izgubila je čitalnica moža, kateri ljubi domovino, ne le z besedo marveč tudi dejansko, pevci pa smo izgubili vodjo v pravem pomenu besede. V dolžno čast si štejemo tedaj pevci, da g. profesorju še jedenkrat izrečemo prisrčno hvalo za trud, ki ga je z nami imel, voščimo mu najbolji vseh pri vsakem njegovem početju, ter si želimo, da bi se nas katerikrat spominjal, mi g. profesorja nikdar pozabili ne bomo.

Pevci kranjske čitalnice.

Umrlj v Ljubljani

od 25. do 27. julija:

Blaž Hergerter, v prisilnej delavnici, 25 l., vsled disenterie. — Andrej Košenina, 24 l., v bolnici, za jetiko. — Alojzija Bartol, 11 l., vsled konvulzijon. — Šimen Bobek, 80 l., v bolnici, vsled starosti. — Ana Riedel, 63 l., za jetnim rakom. — Franjo Doberlet, 39 l., v bolnici, za jetiko. — Štefan Skalija, 51 l., za vodenico.

Tuji.

30. julija:

Šert iz Radovljice. — Flaoh iz Trsta. — Hribar iz Monakova. — Adelbati iz Trsta. — Wonizka iz Beljaka. — Caterinard iz Trsta. — Dolinar iz Gorenjskega. — Baskovic iz Pešte. — Močnik iz Ponikve. — Treuman iz Bavarskega. — Randič iz Kraljevice. — pl. Stabl iz Dunaja. — Torso iz Trsta. — Blasch iz Dunaja. — Schiwizhofen iz Gorice. — Honig iz Dunaja. — Kraus iz Trsta. — Ludersdorf iz Dunaja. — Etel iz Linca. — Hoffenreich iz Dunaja. — pl. Neupauer iz Maribora. — Weil iz Pulja. — Bylah in Maribora. — Gruden iz Zagorja. — Skubec iz Gradca. — Mencinger iz Dolenjskega. — Mulej iz Pulja. — Neulinger iz Pulja. — Dolenc iz Loga.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let nje je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrašenih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo družih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastopj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872. Prešlo je tze sedem mes cev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutnjenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vše tečne in okusne Revalesscière poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega trescnja morem zopet pisati. Za-adi tega priporočam

vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano kot najboljši pripom ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popojnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlonis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odrašenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiton v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povsetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviću. (21)

Loterijne srečke.

V Trstu 29. julija: 84. 14. 34. 24. 79.

Tržne cene

v Ljubljani 29. julija t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 64 kr.; — rež 5 gld. 40 kr.; — ječmen 4 gld. — kr.; — oves 3 gld. 90 kr.; ajda 5 gld. 80 kr.; — prosó 4 gld. 48 kr.; — koruza 5 gold. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 6 gld. — kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh frišen — gld. 68 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka liter 8 kr.; govodine kilogram 50 kr.; — teletnine 42 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 62 kr.; — slame 3 gold. 50 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 31. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68 90
1860 drž. posojilo	—
Akcije narodne banke	857
Kreditne akcije	143
London	124 80
Napol.	9 92
C. k. cekini	5 91
Srebro	101 25

Št. 9774.

Razglas.

Po določilu občinske postave tukajšnjega mesta bo mestni račun za leto 1875 od 1. avgusta 1876 naprej skoz štirinajst dni v magistratnem ekspeditu v očitni pregled slehrnega uda občine ležal. Tukaj se bodo tudi katere opombe o taistem v zapisnik sprejemale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

23. julija 1876. (235—2)

Elikvir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani želočnti liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—18)

Gabriel Piccoli,
lekarju, na dunajskej cesti v Ljubljani.